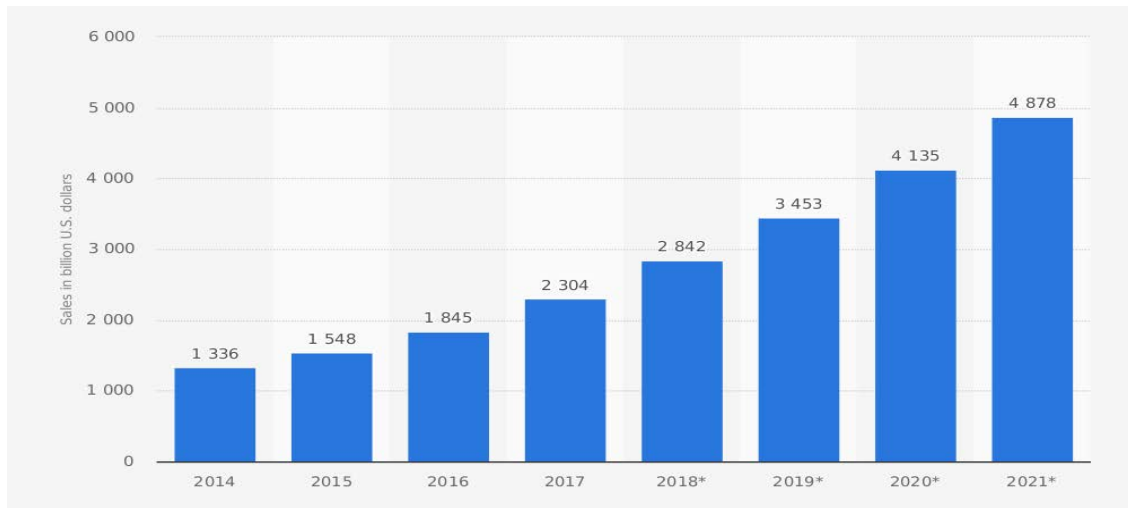

1. สถานการณ์ภาพรวม

1.1 ภาพรวมธุรกิจบริการจัดส่งด่วนของโลก

การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของความต้องการบริการจัดส่งด่วนทั้งในส่วนของ B2C และ B2B โดยเฉพาะผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์รายย่อยที่ยังไม่มีความพร้อมด้านเงินลงทุนสำหรับการมีคลังจัดเก็บสินค้า ทำให้บริการจัดส่งด่วนเข้ามามีบทบาทมากขึ้นต่อการดำเนินธุรกิจ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจ จากแผนภาพที่ 1 มีการคาดการณ์ว่าภายในปี 2564 มูลค่าการค้าปลีกทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลกจะสูงถึง 4,878 พันล้านเหรียญสหรัฐ และจากการศึกษาของ Oxford Economics¹ พบว่า ร้อยละ 30 ของมูลค่าการค้าปลีกทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต้องพึ่งพาการจัดส่งด่วน นอกจากนี้ การจัดส่งด่วนยังเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารคลังสินค้าและช่วยลดต้นทุนการจัดเก็บสินค้าในคลังสินค้าของผู้ประกอบการธุรกิจรายใหญ่ด้วย

แผนภาพที่ 1 มูลค่าการค้าปลีกทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลกระหว่างปี 2557 – 2564 (2014 – 2021)

ที่มา: eMarketer, Statista 2018

จากการศึกษาของ Global Express Association² พบว่า บริการจัดส่งด่วนมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาในทุกภูมิภาคของโลก ยกเว้น ทวีปอเมริกาเหนือ และยุโรป แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจโลกจะมีการเติบโตไม่มากเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมจัดส่งด่วนมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกด้วย โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 0.19 ของ GDP โลก หรือคิดเป็นมูลค่ากว่า 140 พันล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมบริการจัดส่งด่วนมีปริมาณการส่งโดยเฉลี่ย 30 ล้าน shipments ต่อวัน ครอบคลุมประเทศต่างๆ ทั่วโลก ประมาณ 220 ประเทศ โดยใช้เที่ยวบินประมาณ 1,700 เที่ยวบิน ยานพาหนะทางบกประมาณ 200,000 คัน และสร้างงานประมาณ 2.75 ล้านตำแหน่งทั่วโลก

ผู้ประกอบการหลักในธุรกิจบริการจัดส่งด่วน³ ได้แก่ United Parcel Service (UPS), Federal Express (FedEx), Aramex (สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์), DHL (เยอรมนี) และ Yamato (ญี่ปุ่น) ทั้งนี้ สหรัฐฯ ถือเป็นผู้นำบริการรายใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอเมริกาเหนือ ซึ่งเป็นตลาดที่มีความต้องการบริการจัดส่งด่วนใหญ่ที่สุด ขณะที่ภูมิภาคที่มีความต้องการด้านการจัดส่งด่วนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แอฟริกา เอเชีย และตะวันออกกลาง การดำเนินงานที่

¹ http://www.euroexpress.org/uploads/ELibrary/EEA_RA2011_LR.pdf

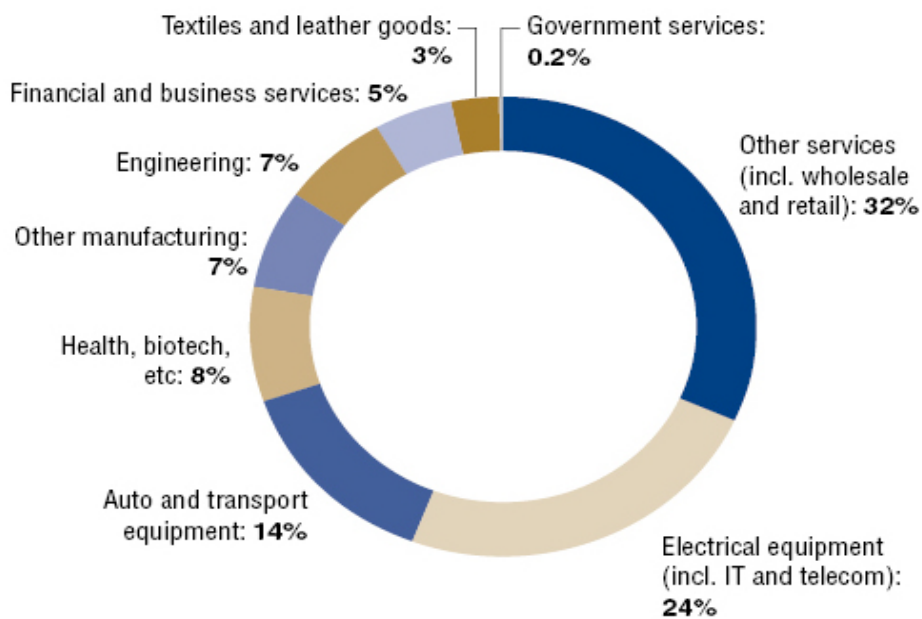
² Express Delivery and Trade Facilitation: Impacts on Global Economy, March 2015

³ <http://www.firstresearch.com/Industry-Research/Express-Delivery-Services.html>

เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดส่งด่วนของสหรัฐฯ อาทิ การจัดตั้ง single-location firms and units of multi-location firms ที่สามารถสร้างรายได้ประมาณ 78 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

อัตราผู้ใช้บริการจัดส่งด่วนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มของบริการอื่น (Other Services) รวมทั้งการค้าปลีกและค้าส่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32 ของจำนวนผู้ใช้บริการจัดส่งด่วนทั้งหมด นอกจากนี้ กลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ มีความต้องการบริการจัดส่งด่วนเช่นกัน โดยอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เทคโนโลยีสารสนเทศ โทรคมนาคม เป็นต้น มีอัตราความต้องการบริการจัดส่งด่วนสูงสุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24 ลำดับ รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์และการขนส่ง สุขภาพและเทคโนโลยีชีวภาพ การผลิตต่างๆ วิศวกรรม บริการการเงิน และบริการธุรกิจ สิ่งทอและเครื่องหนัง และบริการภาครัฐ จากแผนภาพที่ 2 อุตสาหกรรมที่ต้องใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีขั้นสูงจะเลือกใช้บริการจัดส่งด่วนในการจัดส่งอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนที่มีมูลค่าสูงและมีขนาดเล็ก ขณะที่การจัดส่งด่วนในภาคบริการค้าปลีก และสินค้าอุปโภคบริโภค จะเป็นการจัดส่งสินค้าให้ผู้บริโภคมากกว่าจัดส่งให้ภาคธุรกิจด้วยตนเอง ซึ่งสินค้าอุปโภคบริโภคในที่นี้รวมถึงสินค้าที่เน่าเสียง่าย และสินค้าที่จำเป็นต้องส่งถึงตลาดอย่างรวดเร็ว ในส่วนของการค้าปลีกโดยเฉพาะของเล่นเด็ก ของตกแต่งบ้าน เครื่องประดับ และผลิตภัณฑ์สำหรับออกกำลังกายและนันทนาการมักจะถูกจัดส่งด่วนเช่นกัน นอกจากนี้ ในภาคบริการขนส่งมีสินค้าที่ต้องจัดส่งด่วน เช่น อะไหล่สำหรับเครื่องบิน เป็นต้น

แผนภาพที่ 2 กลุ่มอุตสาหกรรมหลักที่ใช้บริการจัดส่งด่วน

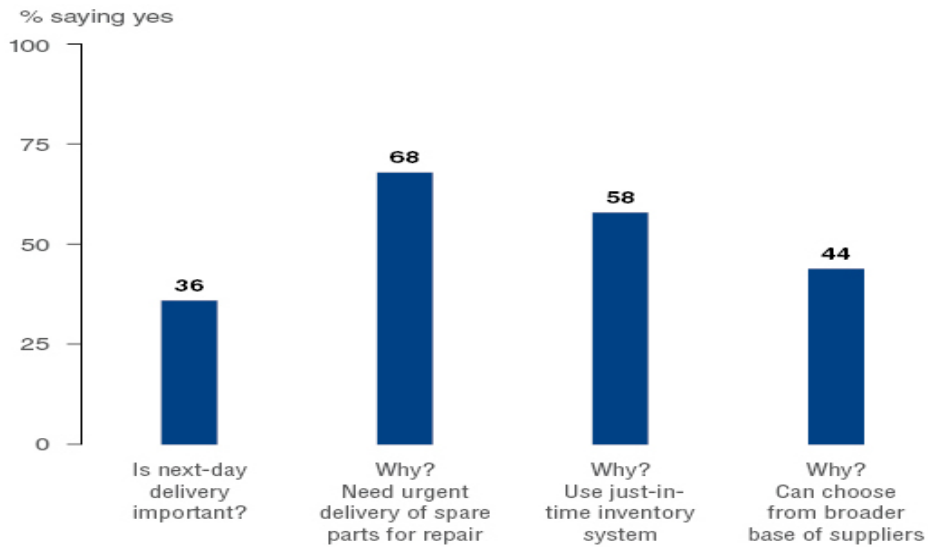

ที่มา: European Express Association

จากการสำรวจของ Oxford Economics⁴ เกี่ยวกับความจำเป็นและเหตุผลของภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ใช้บริการจัดส่งด่วน พบว่าเหตุผลหลักที่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ ใช้บริการจัดส่งด่วน คือ ความต้องการชิ้นส่วนต่างๆ เพื่อการซ่อมบำรุง และการจัดการสินค้าคงคลัง ตามแผนภาพที่ 3

⁴ http://www.euroexpress.org/uploads/ELibrary/EEA_RA2011_LR.pdf

แผนภาพที่ 3 เหตุผลของการใช้บริการจัดส่งด่วนของภาคอุตสาหกรรมต่างๆ

ที่มา: European Express Association

ปัจจัยภายนอกและแนวโน้มที่จะมีผลกระทบต่อบริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์และบริการจัดส่งด่วน

1) สภาพเศรษฐกิจ

ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยมีผลให้ผู้ใช้บริการต้องการบริการที่ราคาไม่แพง รวมถึงบริการจัดส่งพัสดุและบริการจัดส่งด่วน ที่ผู้บริโภคเลือกใช้บริการจัดส่งที่มีราคาถูกลง และคำนึงถึงความคุ้มค่าของบริการจัดส่งนั้นเป็นลำดับต้น ซึ่งเป็นโอกาสสำหรับผู้ให้บริการที่สามารถให้บริการจัดส่งที่ถูกต้องและรวดเร็ว

2) การพัฒนาการสื่อสารในยุคดิจิทัล

การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร และการใช้เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น เช่น smartphone และอุปกรณ์แท็บเล็ต รวมทั้งการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่จำนวนผู้ใช้บริการขยายตัวเพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการส่งจดหมายระหว่างบุคคลมีจำนวนลดลง รวมถึงการจัดส่งพัสดุและการจัดส่งเอกสารแบบเร่งด่วนได้รับผลกระทบจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารด้วย ในขณะที่บริการจัดส่งพัสดุทั่วไปหรือบริการจัดส่งสินค้าเฉพาะ (niche services) เช่น เครื่องมือแพทย์ ได้รับผลกระทบค่อนข้างน้อย

3) การค้าปลีกทางออนไลน์

การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) อย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ปริมาณการจัดส่งพัสดุเพิ่มขึ้นทั่วโลก อีกทั้งผู้บริโภคในปัจจุบันต้องการบริการการจัดส่งสินค้าที่รวดเร็ว ประหยัด และสะดวก โดยตั้งแต่ปี 2548 การซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตมีการเติบโตเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 20 ต่อปี⁵ ซึ่งมีการเติบโตที่สูงกว่าการซื้อขายสินค้าทางช่องทางปกติผ่านหน้าร้านค้า นอกจากนี้ Mobile E-Commerce (M-Commerce) หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การซื้อขายสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตยังมีโอกาสเติบโตได้อีก ดังนั้น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวของบริการจัดส่งพัสดุทั่วโลก ทั้งนี้ ผู้ให้บริการจัดส่งพัสดุที่มีเครือข่ายการดำเนินงานธุรกิจร่วมกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะ B2C จะมีโอกาสได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้มีความต้องการบริการจัดส่งพัสดุเพิ่มขึ้น โดยที่ผู้ให้บริการดังกล่าวจะต้องกำหนดราคาค่าจัดส่งที่ไม่สูงนัก นอกจากนี้ การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ยังเป็นโอกาสให้ผู้ให้บริการจัดส่งได้เสนอบริการที่เป็นอิสระ โดยผู้ดำเนินงานธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือบุคคลทั่วไปดำเนินการจัดส่งพัสดุไปยังผู้บริโภคโดยตรง ทำให้ผู้ประกอบการที่ให้บริการต่างๆ เช่น

⁵ 2016 Key Findings, Global Postal Industry Report

UPS, Amazon และ Uber ต้องปรับกลยุทธ์การดำเนินงานธุรกิจให้สอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเน้นที่นวัตกรรมบริการจัดส่งเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดบริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์

4) การเปลี่ยนแปลงการค้าปลีกทางออนไลน์จาก B2B เป็น B2C

ที่ผ่านมาธุรกิจรับส่งสินค้ามีการดำเนินงานธุรกิจค้าปลีกทางออนไลน์ควบคู่กันไปด้วย หรือประมาณร้อยละ 90 ของผู้ประกอบการธุรกิจรับส่งสินค้าที่ดำเนินงานธุรกิจลักษณะ B2B โดยปัจจุบันการดำเนินงานธุรกิจลักษณะ B2C มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศต่างๆ เป็นผลมาจากการเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้ธุรกิจบริการจัดส่งพัสดุและบริการจัดส่งด่วนมีโอกาสเติบโตมากขึ้นด้วย จากผลการศึกษาของ Alibaba คาดว่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของธุรกิจ B2C จะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 25 ต่อปีไปจนถึงปี 2563 ในขณะที่บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึง 1 ใน 5 ของปริมาณพัสดุที่จัดส่งทั้งหมด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวจะยังไม่สูงนัก แต่บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศก็มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

5) ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น

ราคาน้ำมันที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นมีผลกระทบต่อต้นทุนของบริการจัดส่งพัสดุ รวมทั้งค่าประกันภัยยานพาหนะในการให้บริการด้วย ทำให้ผู้ให้บริการรายย่อยพยายามปรับตัวเพื่อบรรเทาผลกระทบด้านต้นทุนของราคาน้ำมันโดยใช้ยานพาหนะอื่นที่ไม่ใช้น้ำมันหรือใช้พลังงานทดแทน เช่น จักรยาน ยานพาหนะพลังงานไฟฟ้า

6) ผู้ขนส่ง (Carrier)

ผู้ขนส่งหรือผู้ให้บริการจำเป็นต้องพัฒนาการให้บริการโดยสร้างมูลค่าเพิ่มในการให้บริการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจแบบ B2C เช่น ผู้ให้บริการรายย่อยเพิ่มการให้บริการจัดส่งในวันเสาร์ เป็นต้น

7) ช่องทางการส่งและการติดตามสินค้า

ในปัจจุบัน ผู้ใช้บริการสามารถติดตามกระบวนการจัดส่งได้จากเครื่องมือสื่อสาร (mobile tracking) และได้รับการแจ้งเตือนผลการส่งสินค้าเป็นระยะๆ หรือผู้ให้บริการบางรายมีการจัดทำ application เฉพาะสำหรับผู้ใช้บริการในการติดตามสินค้าที่อยู่ในกระบวนการจัดส่ง นอกจากนี้ ไม่เพียงผู้ให้บริการจัดส่งพัสดุที่มีการจัดทำ application เฉพาะดังกล่าวแล้ว ยังมีนักพัฒนา application ที่จัดทำ application เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถติดตามสินค้าที่อยู่ระหว่างการจัดส่งจากผู้ให้บริการจัดส่งพัสดุต่างๆ เช่น DHL, TNT, FedEx เป็นต้น

8) การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยี Radio Frequency Identification (RFID) และ Personal Identification Number (PIN) ทดแทนการใช้แถบบาร์โค้ดมากขึ้น เนื่องจากประสิทธิภาพและความปลอดภัยที่ดีกว่าการใช้แถบบาร์โค้ด โดยที่ RFID คือ การระบุข้อมูลสถานะที่อยู่ของสิ่งต่างๆ โดยใช้คลื่นความถี่วิทยุ ส่วนการใช้ PIN นั้นจะนำมาใช้กับการจัดส่งสินค้าที่มีมูลค่าสูง

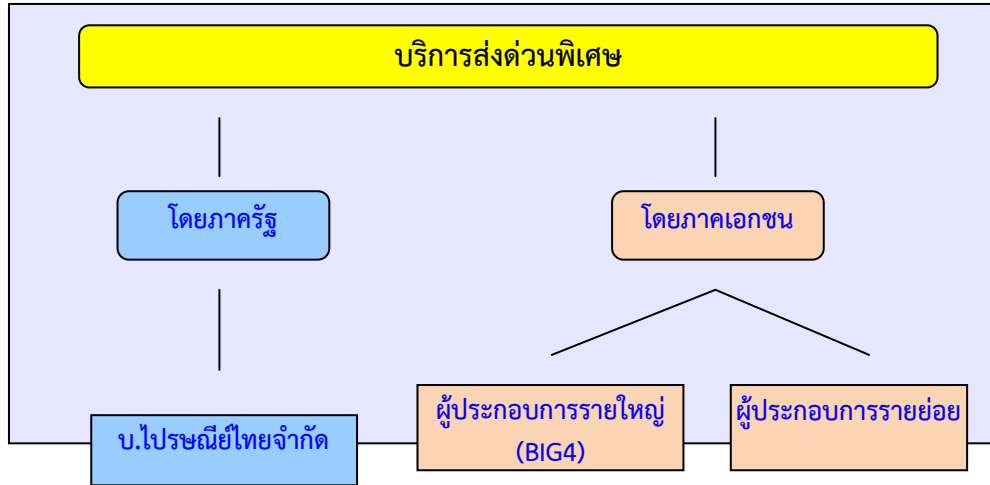
ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นล้วนมีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจการให้บริการจัดส่งพัสดุและบริการจัดส่งด่วน รวมทั้งมีส่วนช่วยกำหนดแนวโน้มหรือทิศทางของการให้บริการในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและความต้องการของผู้ใช้บริการให้มากที่สุด

1.2 ภาพรวมธุรกิจบริการจัดส่งด่วนในไทย

1.2.1 บริการจัดส่งด่วนในประเทศไทย

เป็นตลาดที่มีผู้ประกอบการรายใหญ่น้อยรายที่มีส่วนแบ่งมูลค่าตลาดสูงมาก และมีผู้ประกอบการรายย่อยมากรายที่มีส่วนแบ่งตลาดเพียงเล็กน้อย โดยในขั้นต้น สามารถจำแนกบริการส่งด่วนพิเศษตามประเภทของผู้ประกอบการได้เป็น 2 ส่วนหลัก คือ บริการไปรษณีย์ประเภทด่วนพิเศษ (Express Mail Service – EMS) ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งจัดเป็นบริการของภาครัฐ และบริการส่งด่วนพิเศษของบริษัทเอกชน (Courier Service) ทั้งที่ให้บริการโดยผู้ให้บริการรายใหญ่ที่เป็นบริษัทลูก/สาขาของบริษัทข้ามชาติ และผู้ให้บริการรายย่อยอื่นๆ ซึ่งรวมถึงบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยร้อยละ 100 และบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นบางส่วนเป็นชาวต่างประเทศ

บริการส่งด่วนของประเทศไทยตามประเภทของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการภาครัฐ

ผู้ประกอบการส่งด่วนของภาครัฐ คือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) แม้ว่าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการให้บริการการส่งจดหมายและไปรษณีย์บัตรแต่เพียงผู้เดียวตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 และพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546 แต่อำนาจการให้บริการดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงการรับส่งสิ่งของ พัสดุอื่นใดที่ไม่ใช่จดหมายและไปรษณีย์บัตร ซึ่งบริการเหล่านี้ถือเป็นบริการที่บริษัทส่งด่วนของภาคเอกชนรายอื่นสามารถแข่งขันได้โดยเสรี โดยบริการส่งด่วนที่ให้บริการโดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดนี้รู้จักกันในชื่อของบริการไปรษณีย์ด่วน หรือ Express Mail Service (EMS) ซึ่งปัจจุบัน ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีบริการรับฝากนอกสถานที่โดยไม่มีค่าใช้จ่าย นำจ่ายถึงมือผู้รับครอบคลุมพื้นที่ปลายทางกว่า 94 ประเทศ พร้อมทั้งมีระบบการติดตามและตรวจสอบสิ่งของได้ตลอด 24 ชั่วโมง ด้วยระบบ Track & Trace ผ่านโทรศัพท์ smart phone ด้วยแอปพลิเคชัน Track & Trace

ผู้ประกอบการรายย่อย

บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์และการจัดส่งด่วนที่สนับสนุนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม⁶ หลักคือ (1) กลุ่มผู้บริการจัดส่งพัสดุในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด (ใช้เวลา 1-5 วันทำการ) และ (2) กลุ่มที่ให้บริการผ่าน application โดยใช้มอเตอร์ไซด์จัดส่งพัสดุภายในกรุงเทพฯ และปริมณฑล (ส่งสินค้าภายใน 1 ชั่วโมง)

(1) ผู้ให้บริการจัดส่งพัสดุและบริการจัดส่งด่วนในเขตกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

ผู้ให้บริการ	จุดเด่น / การให้บริการ	บริการเสริมพิเศษ
ไปรษณีย์ไทย	<ul style="list-style-type: none"> - มีจุดให้บริการทั่วประเทศ - การส่งพัสดุไปรษณีย์แบบ EMS ใช้ระยะเวลาไม่เกิน 1-2 วัน ซึ่งส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯ จะใช้เวลาเพียง 1 วันโดยรับพัสดุในวันรุ่งขึ้น และสามารถติดตาม Track พัสดุได้ แต่ไม่เป็น real-time - การคิดราคาของไปรษณีย์ไทยจะคิดจากการชั่ง 	การส่งแบบ EMS จะมีประกันความเสียหายให้ไม่เกิน 2,000 บาท ในขณะที่การส่งแบบลงทะเบียนจะมีประกันชดใช้ไม่เกิน 300 บาท (อย่างไรก็ดีจากประสบการณ์ของผู้ใช้บริการหลายคน เห็นว่ากระบวนการเคลมประกันมีความล่าช้า)

⁶ <https://techsauce.co/tech-and-biz/comparing-logistics-companies-in-thailand/>

ผู้ให้บริการ	จุดเด่น / การให้บริการ	บริการเสริมพิเศษ
	ตามน้ำหนัก โดยส่งแบบธรรมดา ราคาเริ่มต้นที่ 25 บาท และส่งแบบ EMS ราคาเริ่มต้นที่ 30 บาท	
Kerry Express	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาการส่งไม่เกิน 1 วัน และใช้ระบบการโทรศัพท์เข้าไปเพื่อยืนยันเวลาและที่อยู่ก่อนการจัดส่ง - มีจุดให้บริการค่อนข้างมากทั้ง Parcel Shops และตู้ล็อกเกอร์ที่ลูกค้าสามารถรับ/ส่งพัสดุได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยตู้ล็อกเกอร์นี้ได้ติดตั้งไว้ตามอาคารสำนักงานและที่พักอาศัยกว่า 100 แห่งในกรุงเทพฯ ค่าบริการเริ่มต้นที่ 30 บาททั้งแบบซองกระดาษและแบบกล่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - บริการส่งก่อนเที่ยงคืน - บริการรับพัสดุถึงที่ - บริการคืนพัสดุ - บริการ Bangkok Same Day - บริการ Easyship - บริการส่งก่อนเที่ยงวัน <p>หลังจากลูกค้าได้ทำการจองรถเข้ารับพัสดุ เจ้าหน้าที่ของ Kerry จะเข้ารับพัสดุภายใน 2 ชั่วโมงและทำการจัดส่งถึงปลายทางในวันเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีประกันความเสียหายให้ไม่เกิน 2,000 บาท หรือสามารถซื้อประกันเพิ่มได้</p>
SCG Express	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการด้วย TA-Q-BIN หรือ บริการขนส่งพัสดุย่อยแบบเร่งด่วนถึงบ้าน (Door to Door Parcel Delivery) ที่จัดส่งถึงปลายทางในวันถัดไป - บริการเสริมทั้ง TA-Q-BIN, Cool TA-Q-BIN, Document TA-Q-BIN, TA-Q-BIN Collect และ Farm to table และสามารถติดตามสถานะสินค้าได้ผ่านทางเว็บไซต์และ mobile application 	<ul style="list-style-type: none"> - บริการจัดส่งสินค้าควบคุมอุณหภูมิ (เฉพาะในเขตกรุงเทพฯ) ที่สามารถส่งของสดและอาหารได้ รวมถึงบริการ Farm to table หรือบริการส่งพืชผลทางการเกษตร ตรงถึงบ้านที่ไปรับพืช ผัก ผลไม้ หรือ อาหารทะเลจากหน้าฟาร์มมาส่งให้ผู้บริโภค - บริการส่งเอกสาร บริการเก็บเงินปลายทาง และคุ้มครองกรณีพัสดุเสียหายหรือสูญหายสูงสุดถึง 3,000 บาท
Alpha Fast	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นส่งสินค้าให้กับร้านค้าออนไลน์โดยให้บริการแบบ Door to Door โดยเข้ารับสินค้าถึงที่ โดยผู้ให้บริการสามารถเรียกเข้าไปรับสินค้าจากแอปพลิเคชัน Alpha Sender และสามารถตั้งเวลาเข้ารับแบบประจำวันทุกวันได้ด้วย ทั้งนี้ Alpha Fast ให้บริการเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพฯ นนทบุรี สมุทรปราการ และปทุมธานี สำหรับการส่งออกไปจังหวัดอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมา Alpha Fast จะใช้บริการของไปรษณีย์ไทย - มีบริการเก็บงานปลายทางที่รับทั้งเงินสดและบัตรเครดิต 	สามารถตั้งเวลาให้เข้ารับสินค้าแบบประจำทุกวัน และมีบริการเก็บงานปลายทางที่รับทั้งเงินสดและบัตรเครดิตด้วย
Ninja Van	นำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบโลจิสติกส์และมุ่งเน้นสนับสนุนธุรกิจ e-commerce เป็นหลัก โดยบริษัท	มีบริการจ่ายเงินปลายทาง รวมถึงสามารถเชื่อมต่อบริษัท ระบบ API เข้ากับบริษัท

ผู้ให้บริการ	จุดเด่น / การให้บริการ	บริการเสริมพิเศษ
	<p>ต่างๆ สามารถผสาน API⁷ ของ Ninja Van เข้ากับระบบ เพื่อจัดการคำสั่งซื้อ และติดตามสถานะการจัดส่งแบบ Real-time</p> <p>- มีการให้บริการแบบ 1-3 วันและแบบ Next day</p>	

(2) กลุ่มที่ให้บริการผ่าน application โดยใช้มอเตอร์ไซค์จัดส่งพัสดุภายในกรุงเทพและปริมณฑล

	การให้บริการ/ จุดเด่น
Grab	ค่าบริการเริ่มต้นที่ถูกกว่าผู้ให้บริการรายอื่น โดยเฉพาะเมื่อส่งสินค้าในระยะสั้นๆ หรือในเมือง โดยค่าบริการเริ่มต้นเพียง 35 บาท แล้วบวกเพิ่มตามระยะทาง โดยมีการจำกัดน้ำหนักไม่เกิน 20 กิโลกรัม
Lalamove	<p>- มีความพิเศษกว่าผู้ให้บริการทางมอเตอร์ไซค์รายอื่น โดยมีกล่องใส่อาหารและสามารถตั้งเวลาให้มารับของล่วงหน้าได้ มีแพ็คเกจพิเศษสำหรับสมาชิกและลูกค้าธุรกิจ โดยสามารถเลือกแมสเซนเจอร์ที่ต้องการ (ที่ทำงานดี) ให้รับงานก่อนได้ ราคาเริ่มต้นที่ 48 บาท และบวกเพิ่มตามระยะทางและมีขั้นต่ำที่ 60 บาทต่อการเรียกหนึ่งครั้ง</p> <p>- มีการกำหนดราคาเอาไว้อย่างละเอียด เช่น Purchase service ที่แมสเซนเจอร์สามารถช่วยซื้อของให้ โดยลูกค้าได้ตาม order ที่กรอกไว้ และ Round trip คิดราคาเพิ่มแบบ fixed price ที่ 75 บาท ขบวนการจัดส่งเอกสารต่างๆ และบริการเก็บเงินปลายทาง นอกจากนี้ยังมีประกันวงเงินที่ 2,000 บาท</p>
Line Man	<p>- เริ่มให้บริการจากการไปซื้ออาหารจากร้านอาหารต่างๆ ทั่วกรุงเทพและจัดส่งให้ผู้รับบริการถึงที่ โดยใช้บริการแมสเซนเจอร์ของ Lalamove ค่าบริการเริ่มที่ 48 บาทเช่นเดียวกับ Lalamove</p> <p>- ค่าจัดส่งในระยะทางไกลถูกกว่าระยะใกล้ (ยิ่งส่งทางไกลยิ่งถูก) และมี code ลดราคาให้ผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง</p>
Skootar	<p>- มีจุดเด่นในการให้บริการจัดส่งและดำเนินการเอกสารสำคัญๆ ขององค์กรหรือบริษัทต่างๆ และสามารถจองเวลาได้ก่อนล่วงหน้า</p> <p>- มีระบบรับการชำระเงินที่หลากหลายทั้ง โบนีตี้ เงินสด บัตรเครดิต หรือวางบิลจ่ายเดือนละครึ่ง</p> <p>- สามารถเชื่อมต่อ API เพื่อรับ/ส่งข้อมูลได้ สามารถเพิ่มจุดส่งของได้ถึง 10 จุดในหนึ่งครั้งที่เรียก โดยมีบริการเสริมแบบให้เปล่า เช่น การส่งเอกสาร เก็บเช็ค วางบิล และการให้บริการนำเงินฝากเงินเข้าบัญชี</p>

ผู้ประกอบการจัดส่งด่วนภาคเอกชนรายใหญ่

บริการส่งด่วนเป็นธุรกิจที่บริษัทเอกชนมีศักยภาพสูงในการให้บริการ โดยในระดับโลกมีบริษัทคูเรียร์หรือบริษัทส่งด่วนขนาดใหญ่ 4 บริษัท (โดยเรียกกันทั่วไปว่า กลุ่มบริษัท BIG4) ที่ทำธุรกิจแข่งขันและแย่งส่วนแบ่งตลาดกันแทบทุกประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย บริษัทส่งด่วนขนาดใหญ่ ดังกล่าว ได้แก่ ดีเอชแอล เอ็กซ์เพรส (DHL) เฟดเอ็กซ์ เอ็กซ์เพรส (FedEX) ทีเอ็นที เอ็กซ์เพรส (TNT) และ ยูพีเอส พาร์เซล ดีลีเวอรี่ เซอร์วิส (UPS)

⁷ Application Programming Interface คือช่องทางการเชื่อมต่อระหว่างเว็บไซต์หนึ่งไปยังอีกเว็บไซต์หนึ่ง หรือเป็นการเชื่อมต่อระหว่างผู้ใช้งานกับ Server หรือจาก Server เชื่อมต่อไปหา Server ซึ่ง API นี้เปรียบได้เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างอิสระ

ซึ่งทุกบริษัทมีเครือข่ายการให้บริการรับส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ และสินค้าที่ขนส่งทางอากาศทั่วโลกแบบเร่งด่วน และยังมีบริการให้บริการโลจิสติกส์แบบครบวงจรที่หมายถึงการให้บริการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการขนส่งพัสดุและสินค้าทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีบริการเสริมต่างๆ และไม่มีข้อจำกัดด้านขนาด น้ำหนัก หรือระยะเวลาการส่ง

ในประเทศไทย แม้บริษัทใหญ่ทั้ง 4 บริษัทจะเป็นบริษัทลูกของบริษัทข้ามชาติ แต่ในทางกฎหมายจัดว่าเป็นบริษัทสัญชาติไทยโดยมีส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวอยู่ที่ร้อยละ 49

1.2.2 การแข่งขันในอุตสาหกรรม

ผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมนี้มีเพียง 5 รายหลัก ซึ่งถือว่าเป็นตลาดที่มีผู้ให้บริการและการแข่งขันน้อยราย ในขณะที่ความต้องการในการส่งพัสดุที่รวดเร็วมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้อุตสาหกรรมนี้สามารถเจริญเติบโตสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ให้บริการต่างชาติที่มีความพร้อมทั้งด้านเงินทุนและเทคโนโลยีสามารถใช้ข้อได้เปรียบนี้ในการเข้ามามีส่วนแบ่งการตลาดของอุตสาหกรรมบริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์และบริการจัดส่งด่วนได้อย่างต่อเนื่อง

1.2.3 การเข้าสู่ตลาดของผู้ให้บริการรายใหม่

แม้ว่าบริการจัดส่งพัสดุและบริการจัดส่งด่วนจะเป็นตลาดที่มีผู้ให้บริการน้อยราย และเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการรายอื่นๆ เข้ามาแข่งขัน แต่ยังไม่ค่อยมีผู้ให้บริการรายใหม่เข้ามาให้บริการ ซึ่งอาจมีสาเหตุจากการแข่งขันที่ผู้ให้บริการรายใหม่จะต้องแข่งขันกับผู้ให้บริการเดิมในตลาดที่เป็นบริษัทต่างชาติซึ่งมีความพร้อมด้านเงินทุนและเทคโนโลยี ทั้งนี้ การส่งเอกสารหรือพัสดุภัณฑ์ต่างๆ ยังมีกลุ่มผู้ให้บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นจำนวนมากเนื่องจากผู้ใช้บริการปัจจุบันต้องการบริการที่มีความรวดเร็ว และราคาไม่แพง จึงทำให้มีการจัดส่งพัสดุภัณฑ์หรือเอกสารต่างๆ ผ่าน Messenger แบบชั่วคราวให้กับบริษัทต่างๆ ในบางครั้ง ซึ่งการให้บริการรูปแบบนี้จะขนส่งพัสดุขนาดเล็กจำนวนน้อย และต้องการความรวดเร็วในการขนส่ง ซึ่งการให้บริการรูปแบบนี้ไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการรายใหญ่

2. ลักษณะธุรกิจและการแบ่งประเภทของสาขา

2.1 ลักษณะธุรกิจ/การให้บริการจัดส่งด่วน

บริการจัดส่งด่วนเกิดขึ้นเมื่อปี 1970⁸ ซึ่งระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดส่งด่วนประมาณ 24-72 ชั่วโมง โดยอุตสาหกรรมหลักที่ใช้บริการจัดส่งด่วน อาทิ อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์และขนส่ง การผลิตต่างๆ ยาและเวชภัณฑ์ การเงิน รวมทั้งให้บริการตามความต้องการของผู้ใช้บริการรายบุคคลด้วย

ธุรกิจให้บริการจัดส่งด่วนสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ (1) แฟรนไชส์ (Franchiser Model) โดยบริษัทผู้ให้บริการจะดำเนินการร่วมกับหุ้นส่วนหรือเครือข่ายในการให้บริการ และ (2) การดำเนินการเองโดยตรง (Direct Operator Model) โดยผู้ให้บริการจะเป็นดำเนินการในทุกขั้นตอนของการจัดส่งตั้งแต่การจัดการคลังสินค้าจนถึงการขนส่ง ผู้ให้บริการจัดส่งด่วนจะจัดส่งเอกสารและพัสดุที่มีความเร่งด่วน โดยมีการควบคุมกิจกรรมตลอดการจัดส่งผ่านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบติดตามสิ่งของที่จัดส่งนั้น ซึ่งผู้ให้บริการสามารถให้บริการเสริมที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับสิ่งของจากผู้ให้บริการโดยที่ผู้ใช้บริการไม่ต้องเดินทาง การรับประกันการจัดส่งสิ่งของให้ถึงมือผู้รับในวันและเวลาที่กำหนด การแจ้งยืนยันการจัดส่งที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว และการดำเนินการด้านพิธีการศุลกากร เป็นต้น

ธุรกิจให้บริการจัดส่งด่วน โดยพื้นฐานแล้วจะจัดส่งพัสดุภัณฑ์ที่มีขนาดเล็กหรือมีน้ำหนักไม่เกิน 65-70 กิโลกรัม⁹ ที่ผู้ส่งจะสามารถส่งให้ถึงมือผู้รับได้ในการส่งครั้งเดียว โดยไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นในการจัดขนพัสดุนั้น ซึ่งการจัดส่งด่วนและการรับพัสดุที่จัดส่งด่วนสามารถกระทำในพื้นที่ต่างๆ เช่น ระหว่างเมืองหรือระหว่างประเทศ ขึ้นอยู่กับบริการที่ผู้ให้บริการจะเสนอ โดยผู้ให้บริการจัดส่งด่วนในปัจจุบันมีการสร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และสามารถจัดส่งสินค้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น การจัดส่งในลักษณะนี้จึง

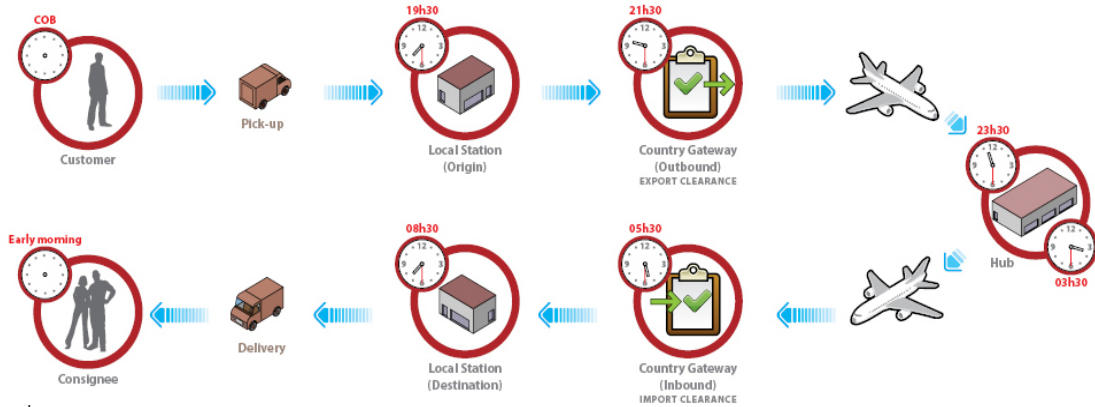
⁸ <http://www.marketreportsonline.com/741924.html>

⁹ <https://www.prnewswire.com/news-releases/express-delivery-market-in-europe-2017-2021-300396045.html>

แตกต่างจากธุรกิจบริการขนส่งสินค้าทางเรือ (Freight Shipping) ที่มีการจัดการสินค้าจำนวนมากและคลังสินค้าขนาดใหญ่ที่ต้องรองรับสินค้าที่มีน้ำหนักมาก และมีการใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการขนย้ายสินค้า

อุปสงค์ด้านการจัดส่งด่วนขึ้นอยู่กับจำนวนธุรกรรมทางธุรกิจและการใช้จ่ายทางออนไลน์ของผู้บริโภค โดยความสามารถในการทำกำไรของผู้ให้บริการแต่ละรายขึ้นอยู่กับราคา ความน่าเชื่อถือ คุณภาพ และการให้บริการ ซึ่งผู้ให้บริการรายใหญ่สามารถแข่งขันโดยการเสนอบริการที่มีความหลากหลาย ในขณะที่ผู้ให้บริการขนาดเล็กจะแข่งขันในส่วนของการให้บริการเฉพาะสำหรับผู้บริโภค

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานหลักของบริการจัดส่งด่วน¹⁰

ที่มา: European Express Association

แม้บริการจัดส่งด่วนมีความคาบเกี่ยวกับบริการขนส่งและโลจิสติกส์อื่นๆ แต่มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากการขนส่งและโลจิสติกส์โดยทั่วไป บริการจัดส่งด่วน เป็นบริการที่มีความรวดเร็วและมีกำหนดเวลาของการนำจ่ายที่ชัดเจนแน่นอน แม้สิ่งของหรือพัสดุชิ้นนั้นอาจผ่านมือจากผู้ให้บริการหลายรายก่อนถึงลูกค้าปลายทาง นอกจากนี้ บริการจัดส่งด่วนจะมีการบริหารจัดการเพื่อควบคุมดูแลสิ่งของและพัสดุตลอดห่วงโซ่บริการ โดยลูกค้าสามารถตรวจสอบสถานะของสิ่งที่ฝากส่งได้ และอาจมีบริการเสริมอื่นๆ ที่จะตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า อาทิเช่น

- ขนส่งเอกสารด่วน เช่น เอกสารสัญญา ใบเสนอราคา รายงาน ฯลฯ
- ขนส่งพัสดุภัณฑ์ด่วน (ที่ไม่ใช่เอกสาร) เช่น ตัวอย่างสินค้า อะไหล่ งานศิลปะ แผ่นดิสก์ ฯลฯ
- ขนส่งพัสดุภัณฑ์ที่เป็นสินค้านำเข้า โดยรับสินค้าจากผู้ขายในต่างประเทศและจัดส่งตรงถึงผู้รับปลายทาง
- ให้บริการขนส่งแบบรับจากที่อยู่ผู้ส่งไปส่งถึงมือผู้รับ (door-to-door)
- ให้บริการแบบครบถ้วน ณ จุดเดียว (one-stop service)
- ขนส่งด่วนพัสดุที่มีขนาดใหญ่กว่าปกติ บรรจุสารอันตราย หรือสิ่งมีชีวิต
- ให้บริการติดตามสิ่งของที่ฝากส่งด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง
- ให้บริการประกันสิ่งของสูญหาย เสียหาย หรือนำจ่ายเกินเวลาที่กำหนด
- ให้บริการอำนวยความสะดวกด้านพิธีการศุลกากร
- บริการการเก็บค่าบริการจากผู้รับสิ่งของปลายทาง (Cash On Delivery: COD)
- บริการแจ้งเมื่อผู้รับได้รับสิ่งของแล้วทางอีเมล หรือโทรศัพท์
- บริการเก็บพัสดุสิ่งของไว้ให้ตามเวลาที่ร้องขอ
- บริการส่งพัสดุกินเมื่อไม่ถึงมือผู้รับ เป็นต้น

บริการจัดส่งด่วนจึงมีความสำคัญและสนับสนุนประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค

2.2 การแบ่งประเภทของบริการจัดส่งด่วน

¹⁰ http://www.euroexpress.org/uploads/ELibrary/EEA_RA2011_LR.pdf

กิจกรรมสาขาบริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์และบริการจัดส่งด่วน

1) บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ (Courier Service) ภายใต้ GATS Services Sectoral Classification List (MTN.GNS/W/120) ได้จัดบริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์เป็นกิจกรรมย่อย (subsectors) ของบริการสื่อสาร โดยในการเจรจาเพื่อเปิดตลาดการค้าบริการระหว่างกันจำเป็นต้องมีความชัดเจนในสาขาบริการต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) จึงได้กำหนดสาขาบริการโดยแบ่งเป็น 12 สาขา ซึ่งในแต่ละสาขายังจำแนกออกเป็นสาขาย่อยหรือกิจกรรมต่างๆ ลงไปอีก โดยให้สอดคล้องกับที่ United Nation (U.N.) กำหนดตาม Provisional Central Product Classification (CPC)¹¹

ประเภทบริการ	กิจกรรมย่อย
Courier Services (CPC 7512) บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - CPC 75121 Multi-modal courier services การบริการ ประกอบด้วย การเก็บ (pick-up) การขนส่ง (transport) การส่งมอบ (deliver) จัดหมาย พัสดุภัณฑ์ และหีบห่อ ให้บริการโดยบริษัทคูเรียร์ และอาจใช้การขนส่งมากกว่าหนึ่งรูปแบบ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ปลายทางในประเทศ หรือต่างประเทศ นอกเหนือจากการให้บริการโดยองค์กรไปรษณีย์ของรัฐ (National Postal Administration) ซึ่งการให้บริการดังกล่าว อาจขนส่งโดยใช้ยานพาหนะของตนเองหรือใช้การขนส่งสาธารณะก็ได้ (ไม่รวมการขนส่งทางอากาศ) - CPC 75129 Other courier services บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์อื่นๆ สำหรับสินค้า เช่น ขนส่งโดยรถบรรทุก หรือบริการออนไลน์ค้าโดยไม่มีโกดัง

2) บริการจัดส่งด่วน (Express Delivery Services: EDS) ยังมีความไม่ชัดเจนในเรื่องของนิยาม แม้บางประเทศและกลุ่มประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และสหภาพสากลไปรษณีย์ (Universal Postal Union: UPU) จะมีค่านิยามบริการนี้ของตนเองแต่ยังไม่มีนิยามใดได้รับการยอมรับในระดับสากล

นิยามของบริการจัดส่งด่วนที่ถูกหยิบยกขึ้นเจรจาในกรอบพหุภาคีและทวิภาคี เพื่อพิจารณากำหนดค่านิยามที่เหมาะสมกับกฎระเบียบและความพร้อมของประเทศคู่เจรจาต่างๆ มีข้อสรุปว่า EDS ครอบคลุมบริการรับฝาก (Collection) ส่งต่อ (Transport) และนำจ่าย (Delivery) สิ่งของที่มีการขนส่งระหว่างประเทศอย่างเร่งด่วน ได้แก่ เอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุภัณฑ์ และสินค้า ทั้งนี้ EDS จะต้องเป็นบริการที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการติดตามและควบคุมการส่งมอบสิ่งของดังกล่าวข้างต้น

ตัวอย่างนิยามและขอบเขตของ “บริการจัดส่งด่วน”

Forum	นิยามและขอบเขต
WTO	<ul style="list-style-type: none"> - Express Delivery Services are time-sensitive, utilize advanced technologies for communication, and are integrated or controlled from end-to-end - Express Delivery Services consist of the expedited collection, transport, and delivery of documents, printed matter, parcels, and or other goods on an expedited basis, while tracking location of and maintaining control over such items throughout the supply of the services. - EDS may include one or more value added elements such as collection from an address designated by the sender; release upon signature, guarantee of delivery within

¹¹ ปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการปรับปรุงรายการให้ครอบคลุมสาขา/กิจกรรมย่อยมากขึ้น

Forum	นิยามและขอบเขต
	<p>a specified time; electronic and/or other advanced technologies; and ability of the sender to confirm delivery.</p> <p>- For US, it is considering commitment services including inventory management, packaging services, order processing, information & data processing, express road freight transport, depot services, warehousing services, freight transport agency services, & other supporting & auxiliary transport in connection with express delivery</p>
TPP	<p>Express Delivery Services means the collection, transport and delivery of documents, printed matter, parcels, goods or other items, on an expedited basis, while tracking and maintaining control of these items throughout the supply of the service. Express delivery services do not include air transport services, services supplied in the exercise of governmental authority, or maritime transport services.</p>
FTA ออสเตรเลีย-สหรัฐฯ	<p>- Express Delivery Services means the collection, transport, and delivery of documents, printed matter, parcels, goods or other items on an expedited basis, while tracking and maintaining control of these items throughout the supply of the services.</p> <p>- Express Delivery Services do not include (1) air transport services, (2) services supplied in the exercise of government authority, (3) maritime transport services</p> <p>- Each Party confirms that it has no intention to direct revenue derived from the supply of postal monopoly services to confer an advantage to its own or any other competitive supplier of express delivery services.</p>
FTA สิงคโปร์-สหรัฐฯ	<p>- Express Delivery Services means the expedited collection, transport, and delivery of documents, printed matter, parcels and/or other goods or other items on an expedited basis, while tracking the location and maintaining control over such items of these items throughout the supply of the services.</p> <p>- Express Delivery Services involving letters must meet the standard of express letter services stated in regulations</p> <ul style="list-style-type: none"> • Local express letter must be delivered & received in the same working day and charge >\$1/item or 3xpostage for 20 gram non-express letter, whichever is higher • Outgoing inter express must be delivered faster than Singapore Post <p>- Express Delivery Services do not include services provided in connection therewith, including but not limited to, customs related services and logistics services for the purpose of providing express delivery services</p> <p>- EDS may also include collection from address designated by the sender; release upon signature, guarantee of delivery within a specified time; use of electronic and/or other</p>

Forum	นิยามและขอบเขต
	<p>advanced technologies; and ability of sender to confirm delivery.</p> <p>- EDS does not include (1) air transport services, (2) services supplied in the exercise of government authority, (3) maritime transport services.</p>

สำหรับประเทศไทยนั้น ตามกฎหมายไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2557 หมวด 2 ข้อ 6 ได้กำหนดให้การส่งสิ่งของทางไปรษณีย์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ไปรษณีย์ภัณฑ์ หมายถึง ข้าวสารหรือสิ่งของซึ่งฝากส่งเข้าสู่ทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของไปรษณีย์ภัณฑ์ แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ จดหมาย ไปรษณีย์บัตร ของตีพิมพ์ พัสดุย่อย และเครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ

2) พัสดุไปรษณีย์ หมายถึง หีบห่อบรรจุสิ่งของ ตัวอย่างสินค้า หรือสินค้าซึ่งฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์

3) ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (Express Mail Services: EMS) หมายถึง สิ่งต่างๆ เช่น ข้าวสาร เอกสาร ธุรกิจการค้า สิ่งพิมพ์ ตัวอย่างสินค้า สินค้า เป็นต้น น้ำหนักไม่เกิน 30 กิโลกรัม ซึ่งฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของไปรษณีย์ด่วนพิเศษ โดยใช้ได้ทั้งการฝากส่งไปยังปลายทางในประเทศและต่างประเทศ และมีหลักเกณฑ์เงื่อนไขเกี่ยวกับขนาด น้ำหนัก ตลอดจนรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษเป็นไปตามที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัดกำหนด¹²

จากนิยามของบริการส่งด่วนข้างต้น จะเห็นได้ว่าสาขาบริการส่งด่วนมีความซับซ้อนและไม่มีความชัดเจนตามการจำแนกประเภทสาขาบริการของ Service Sectoral Classification List หรือ MTN.GNS/W/120 ขององค์การการค้าโลก (WTO) อย่างไรก็ตาม มิติหลักของการเจรจาบริการจัดส่งด่วนในปัจจุบันจะอยู่ในสาขาบริการไปรษณีย์ (CPC 7511) และคูเรียร์ (CPC 7512)¹³

3. หน่วยงานและกฎหมายที่กำกับดูแลการจัดส่งด่วน

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับบริการจัดส่งด่วนและบทบาทสำคัญ

หน่วยงาน	สถานะ	บทบาท
1. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	ผู้ประกอบการ ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจตามพรบ.ไปรษณีย์ 2477 ในการนำส่งจดหมายหรือไปรษณีย์บัตร ดำเนินการให้บริการจัดส่งพัสดุหีบห่อต่างๆ และบริการไปรษณีย์ด่วนทั้งภายในและต่างประเทศ ไม่มีอำนาจควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการของผู้ให้บริการส่งด่วนพิเศษรายอื่น
2. คณะกรรมการกิจการไปรษณีย์	ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546 ให้อำนาจในการอนุญาต การวินิจฉัย การออกข้อบังคับต่างๆ ของคณะกรรมการ กสท. อำนาจในการจัดทำไปรษณีย์นิเทศ การทำความตกลงกับต่างประเทศในกิจการไปรษณีย์ และการออกคำสั่งใดๆ ของผู้ว่าการ

¹² ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2549

¹³ CPC7512 Courier Service ยังไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทยที่เหมาะสม การศึกษาจึงใช้ทับศัพท์ว่า “บริการคูเรียร์” จนกว่าจะมีการตกลงใช้คำที่เหมาะสมได้สำหรับคำว่า Courier Service ในเอกสารของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ นั้น ถึงแม้มีการใช้คำแปลสำหรับ “บริการคูเรียร์” ในหลายๆแห่ง หากแต่ผู้แทนบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัด มีความเห็นว่า คำว่า บริการคูเรียร์ในบริบทของไทยนั้นไม่ตรงกับความหมายที่แท้จริงของ Courier Service ตามนิยามของ WTO นัก เพราะบริษัทไปรษณีย์ไทยเองก็มีบริการนำส่ง “พัสดุภัณฑ์” เช่นกัน (ดู CPC 75112 ประกอบ)

หน่วยงาน	สถานะ	บทบาท
		กสท. ที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ ไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 เป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ (มาตรา 6)
3. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> ออกนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กำหนดนโยบายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการส่งด่วน
4. กรมศุลกากร	ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดและบังคับใช้ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าบริการส่งด่วน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการบริการส่งด่วนเพื่อให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปได้อย่างคล่องตัวยิ่งขึ้น
5. กรมการขนส่งทางบก กรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม	ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> ออกนโยบาย ข้อกำหนด และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบกและทางอากาศ รวมถึงการกำหนดนโยบายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการขนส่งและโลจิสติกส์โดยรวม
6. กระทรวงการคลัง	ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> มีส่วนในการกำหนดนโยบายของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เนื่องจากเป็นผู้ถือหุ้นแต่เพียงรายเดียว
7. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์	ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> มีบทบาทในการกำหนดนโยบายส่งเสริมธุรกิจส่งด่วน รวมไปถึงการเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบริการส่งด่วน
8. สมาคมตัวแทนขนส่งสินค้าทางอากาศไทย (TAFAT)	ภาคเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> เป็นการรวมตัวกันของผู้ประกอบการ-ขนส่งสินค้าทางอากาศ สร้างความเข้มแข็งและขยายศักยภาพเครือข่ายส่งด่วนให้กับผู้ประกอบการสมาชิก
9. สมาคมผู้ประกอบการส่งด่วนพิเศษไทย (TEXCA)	ภาคเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> เป็นการรวมตัวกันของผู้ประกอบการส่งด่วนรายย่อยประมาณ 24 บริษัท สร้างความเข้มแข็งและขยายศักยภาพเครือข่ายส่งด่วนให้กับผู้ประกอบการสมาชิก
10. สมาคมตัวแทนออกของรับอนุญาตไทย	ภาคเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> เป็นการรวมตัวกันของผู้ประกอบการตัวแทนออกของรับอนุญาต สร้างความเข้มแข็งและขยายศักยภาพเครือข่ายส่งด่วนให้กับผู้ประกอบการสมาชิก
11. สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย	ภาคเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับบริการโลจิสติกส์ รวม 16 องค์กร ผลักดันงานด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจุบัน ธุรกิจบริการจัดส่งด่วน (EDS) เป็นคู่แข่งที่สำคัญของกิจการไปรษณีย์ทั่วโลก สายการบิน ตัวแทนบริหารจัดการขนส่ง (Freight Forwarder) และผู้ให้บริการขนส่งสินค้าเร่งด่วนภายในประเทศ โดยกรณีของกิจการไปรษณีย์ นั้น EDS เป็นคู่แข่งชั้นโดยตรงในการรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ เช่น เอกสารและพัสดุภัณฑ์ ที่มีการจัดส่งครั้งละไม่มาก (น้ำหนักตั้งแต่ 2 - 20 กิโลกรัม) โดย EDS มีจุดเด่นเหนือกว่ากิจการไปรษณีย์ ได้แก่

- EDS ให้บริการขนส่งแบบ Door to Door Services ในขณะที่กิจการไปรษณีย์ ผู้ใช้บริการต้องนำของมาส่งให้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์เอง
- EDS มีเครื่องบินของตนเอง ทำให้สามารถจัดการระบบโลจิสติกส์ได้รวดเร็วกว่า ขณะที่กิจการไปรษณีย์ต้องใช้บริการสายการบินในการนำส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ไปตลาดต่างประเทศทำให้ต้องแย่งระวางขนส่งกับผู้บริการรายอื่น

กลุ่มผู้ประกอบการที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการแข่งขัน (กรณีที่ต้องเปิดตลาดมากกว่าที่กฎหมายกำหนด) คือ ผู้ประกอบการที่ให้บริการ Ground Transport Services ได้แก่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด รถบรรทุกขนส่งสินค้าและพัสดุทางบกภายในประเทศ Freight Forwarder และ Customs broker

3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางการดำเนินงานหรือมาตรการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับบริการจัดส่งด่วนโดยตรง ยกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในหมวดที่ 2 ของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ว่าด้วยอำนาจสิทธิขาด ซึ่งกำหนดว่ารัฐบาลทรงไว้ซึ่งอำนาจสิทธิขาดที่จะจัดการไปรษณีย์และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักรและอำนาจนี้มอบหมายให้ไว้แก่กรมซึ่งมีสิทธิและหน้าที่จัดการไปรษณีย์ และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ขึ้นตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร และมีหน้าที่ทำกิจการต่างๆ อันเกี่ยวแก่การรับ รวบรวม ส่ง จำหน่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ตามกฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งที่ตั้งขึ้น ซึ่งในการปรับเปลี่ยนองค์กรมาเป็นรัฐวิสาหกิจอำนาจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้โอนถ่ายมาสู่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในเวลาต่อมา

การให้บริการจัดส่งด่วนของต่างชาติ (เช่น UPS / FedEx) เป็นคู่แข่งโดยตรงกับ ปณท. ในการรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ และขัดต่อกฎหมายไปรษณีย์ ที่ให้อำนาจเฉพาะ ปณท. ในการจัดส่งจดหมายและไปรษณียบัตร (รวมทั้งเอกสารที่มีน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม) ทำให้บริษัทต่างชาติเหล่านี้ที่ให้บริการจัดส่งจดหมายและไปรษณียบัตรด่วนต้องเสียค่าปรับ

เรื่อง	กฎหมาย และสาระสำคัญ
การกำกับดูแล	<p><u>พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477</u></p> <p>ให้อำนาจสิทธิขาดแก่ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) ในการรับฝากและจัดส่งจดหมายไปรษณียบัตร และการจัดทำไปรษณียากร</p> <p><u>มาตรา 5</u> รัฐบาลทรงไว้ซึ่งอำนาจสิทธิขาดที่จะจัดการไปรษณีย์ และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร</p> <p><u>มาตรา 6</u> ในหมวดนี้ยังได้ กำหนดว่า เมื่อกรมได้จัดการไปรษณีย์ขึ้นที่ใดแล้ว ห้ามมิให้บุคคลซึ่งไม่ได้รับอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ส่ง จัดให้ส่ง ฝาก ส่งมอบให้แก่ผู้อื่นเพื่อให้ไปส่ง นำส่ง หรือกระทำการอื่นเกี่ยวกับการนำส่งจดหมาย หรือไปรษณียบัตรโดยทางอื่นนอกจากทางไปรษณีย์</p> <p><u>มาตรา 61</u> ของกฎหมายฉบับนี้ ได้อธิบายไว้ว่า ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนต่อมาตรา 6 ข้างต้น จะมีความผิดต้องระวางโทษปรับตามจำนวนจดหมายหรือไปรษณียบัตร อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันผู้ประกอบการบริการส่งด่วนของเอกชนได้ให้บริการส่งทั้งสิ่งของที่มีลักษณะเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์หรือจดหมาย ควบคู่ไปกับการส่งพัสดุ โดยยอมจ่ายค่าปรับไปรษณีย์ ในอัตรา 20 บาทต่อฉบับ</p> <p><u>พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518</u></p> <p><u>มาตรา 5</u> กรรมการของรัฐวิสาหกิจต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้นๆ</p> <p><u>พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546</u></p> <p><u>มาตรา 5</u> ให้มีคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มิผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในกิจการหรือสาขาวิชาชีพอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการไปรษณีย์อีกหนึ่งคนเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกรรมการและเลขานุการ</p> <p><u>มาตรา 6</u> ให้อำนาจในการอนุญาต การวินิจฉัย การออกข้อบังคับต่างๆ ของคณะกรรมการ กสท.</p>

เรื่อง	กฎหมาย และสาระสำคัญ
	อำนาจในการจัดตั้งทำไปรษณีย์นิตเขต การทำความตกลงกับต่างประเทศในกิจการไปรษณีย์และการออกคำสั่งใดๆ ของผู้ว่าการ กสท. ที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งอาศัยอำนาจความตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 เป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์
การค้า/การเปิดเสรีบริการส่งด่วน	<p>พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542</p> <p>ใช้ในการควบคุมการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย พร้อมทั้งกำหนดประเภทของกิจการที่อนุญาตให้เข้ามาลงทุน สัดส่วนการลงทุน และการถือหุ้นของชาวต่างชาติ โดยคำจำกัดความของ “คนต่างด้าว” ตามมาตรา 4 ในพ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย นิติบุคคลที่ไม่จดทะเบียนในประเทศไทย หรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยแต่มีสัดส่วนการถือหุ้นหรือมูลค่าการลงทุนของคนต่างชาติมากกว่ากึ่งหนึ่ง</p> <p>บริการส่งด่วนนั้น จัดอยู่ในประเภทธุรกิจด้านการขนส่ง และอยู่ในบัญชี 2 ท้าย พระราชบัญญัติ ซึ่งธุรกิจนี้เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ซึ่งคนต่างด้าวต้องขออนุญาตจากหน่วยงานรัฐ โดยต้องมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และอาจผ่อนผันให้คนไทยถือหุ้นได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 โดยต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ และต้องมีคนไทยเป็นกรรมการในบริษัทอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 และให้ถือตามนั้นนอกจากจะได้รับการส่งเสริมจากกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ซึ่งนัยสำคัญต่อการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาส่งด่วน คือ การที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดที่ห้ามบุคคลต่างด้าวถือครองหุ้นของบริษัทเกินกว่าเพดานที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่จะได้รับยกเว้นจากกฎหมายอื่นๆ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการลงทุน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะพบว่า ข้อกำหนดตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 นั้นมีข้อจำกัดสำหรับการลงทุนสาขาบริการขนส่งมากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้</p>
การค้า/การเปิดเสรีบริการส่งด่วน	<p>พระราชกฤษฎีกา กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 กำหนดงานในอาชีพหรือวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ว่าเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำเพื่อเป็นการค้าหรือหารายได้โดยเด็ดขาดในทุกท้องที่ในประเทศไทย ซึ่งบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกาข้อที่ 5 กำหนดว่า งานขับขี่ยานยนต์ หรืองานขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ใช้เครื่องจักรหรือเครื่องกล ยกเว้นงานขับขี่เครื่องบินระหว่างประเทศ (หรืออีกนัยหนึ่ง พนักงานขับรถทุกประเภท) เป็นงานอาชีพสงวนของคนไทยที่คนต่างด้าวไม่สามารถทำได้ ซึ่งนัยยะต่อการเปิดตลาดบริการส่งด่วนพิเศษ คือ ข้อจำกัดใน mode 4 ของตารางข้อผูกพัน ซึ่งกฎหมายไทยตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จะไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาประกอบอาชีพขับขี่ยานพาหนะ/ พนักงานขับรถในประเทศไทย แต่ทั้งนี้ อาชีพพนักงานขับขี่เครื่องบินระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้า นั้น ชาวต่างชาติสามารถขออนุญาตประกอบอาชีพได้</p>
การค้า/การเปิดเสรีบริการส่งด่วน	<p>พระราชบัญญัติขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548</p> <p>มีสาระหลักในการกำหนดสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ¹⁴ โดยกฎหมายฉบับนี้ยังรองรับการมีผลบังคับใช้ของ ASEAN Framework Agreement on Multi-modal Transport ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติขนส่งต่อเนื่องได้กำหนดคุณสมบัติสำหรับสายเดินเรือต่างชาติที่ต้องการจะประกอบบริการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องมีสำนักงานสาขาในประเทศไทย; มีเรือหรือเครื่องบินเป็นของตนเอง มีหลักประกันความรับผิดชอบตามสัญญาแพ่ง และต้องแจ้งทรัพย์สินของบริษัทต่อนายทะเบียน เป็นต้น</p>
การค้า/การเปิดเสรี	พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

¹⁴ หมายถึง การขนส่งโดยใช้รูปแบบการขนส่งตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป เช่น จากเครื่องบินไปขึ้นรถ จักรกลไปลงเรือ เป็นต้น

เรื่อง	กฎหมาย และสาระสำคัญ
<p>บริการส่งด่วน</p>	<p>พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และมาตรา 24 ในหมวดที่ 3 ของพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ได้กำหนดข้อจำกัดของธุรกิจต่างด้าวในธุรกิจขนส่งประจำทาง ไม่ประจำทาง และการขนส่งโดยรถขนาดเล็กเอาไว้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 • สำหรับห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย สำหรับห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบทั้งหมดต้องเป็นสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย • สำหรับบริษัทจำกัด กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย หรือต้องเป็นของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด หรือต้องเป็นของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทย และบริษัทจำกัดนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้มีการออกหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ • สำหรับบริษัทมหาชน จำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทยและทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย • ผู้ประจํารถ (ผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสาร นายตรวจ) ในการขนส่งประจำทาง ไม่ประจำทาง หรือการขนส่งด้วยรถโดยสารขนาดเล็กต้องมีสัญชาติไทย <p>ซึ่งนัยสำคัญของพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฉบับนี้ต่อการเปิดเสรีตลาดส่งด่วน (และบริการขนส่งทางบกโดยรวม) คือ การจำกัดเพดานการถือหุ้นของชาวต่างชาติ หรือเพดานทุนสำหรับบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด ไว้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมด และสำหรับบริษัทจำกัดยังต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นคนไทย นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าผู้ประจํารถ (พนักงานขับรถและผู้ช่วยประจํารถ) จะต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น ดังนั้น การเปิดเสรีบริการส่งด่วนในด้านการลงทุน (mode 3) และการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติ (mode 4) ให้มากกว่าตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้นั้น จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะมีการแก้กฎหมายเพื่อรองรับการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาต่อไป</p>
<p>การค้า/การเปิดเสรีบริการส่งด่วนพิเศษ</p>	<p><u>พระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. 2497</u></p> <p>การขนส่งทางอากาศมีข้อจำกัดปัจจุบันของธุรกิจต่างด้าว ในหมวดที่ 3 มาตรา 30 และ 31 ที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและเครื่องหมายอากาศยาน ดังนี้</p> <p><u>มาตรา 30(1)</u> ภายใต้บังคับมาตรา 31 ผู้ซึ่งขอจดทะเบียนอากาศยานตามความในพระราชบัญญัตินี้ได้ ต้องเป็นเจ้าของอากาศยานที่ขอจดทะเบียน หรือถ้ามิได้เป็นเจ้าของต้องเป็นผู้มีสิทธิครอบครองอากาศยานที่ขอจดทะเบียนและได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้จดทะเบียนได้ โดยที่การขอจดทะเบียนและการรับจดทะเบียนอากาศยาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p><u>มาตรา 31(2)</u> ผู้ซึ่งขอจดทะเบียนอากาศยานจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ตาม ต้องมีสัญชาติไทย ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย มีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักร และ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย • ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย • ในกรณีที่ เป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด บริษัทนั้นต้องมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือกรรมการส่วนมากต้องมีสัญชาติไทย และทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของหุ้นทั้งหมดต้องเป็นของบุคคลประเภทต่อไปนี้แต่ละประเภทโดยลำพัง หรือหลายประเภทรวมกัน <p>(ก) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย</p>

เรื่อง	กฎหมาย และสาระสำคัญ
	<p>(ข) กระทรวง ทบวง กรมในรัฐบาล (ค) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม หรือบริษัทมหาชน จำกัดใน รัฐบาลถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของหุ้นทั้งหมดและถ้าเป็นสมาคม ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ไทย มีสำนักงานใหญ่ของสมาคมตั้งอยู่ในราชอาณาจักร และข้อบังคับของสมาคมนั้น ได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการการบินพลเรือนแล้ว</p> <p>ในทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 นัยสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อ การเปิดเสรีตลาดส่งด่วน และบริการขนส่งทางอากาศโดยรวม คือ การจำกัดเขตแดนการถือหุ้น หรือ เขตแดนทุนของชาวต่างชาติ การเปิดเสรีบริการส่งด่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการขนส่งทางอากาศในด้านการ ลงทุน (mode 3) ให้มากกว่าตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้วันนี้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะมีการแก้ กฎหมายการขนส่งทางอากาศเพื่อรองรับการเปิดเสรีการค้าบริการสาขานี้ต่อไป</p>

4. พันธกรณีการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับบริการจัดส่งด่วนของไทย

กฎหมายไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 ให้อำนาจสิทธิขาดแก่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) ในการรับฝาก และจัดส่งจดหมาย ไปรษณีย์บัตร และการจัดทำไปรษณียากร การให้บริการจัดส่งด่วนพิเศษของต่างชาติ เช่น UPS/FedEx ซึ่งเป็นคู่แข่งโดยตรงของ ปณท. ในการรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ และขัดต่อกฎหมายไปรษณีย์ที่ให้อำนาจ ปณท. ในการจัดส่งจดหมาย (รวมทั้งเอกสารที่มีน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม) ทำให้บริษัทต่างชาติต้องเสียค่าปรับ

ขณะเดียวกันผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งภายในประเทศต้องมีสัญชาติไทย ในกรณีที่เป็บริษัท จะต้องจดทะเบียนและมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย รวมถึงมีสัดส่วนการถือหุ้นและกรรมกรของต่างชาติไม่เกิน ร้อยละ 60 แต่อาจผ่อนผันได้ถึงร้อยละ 75 โดยต้องขออนุญาตตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (บัญชี 2) นอกจากนี้ สนธิสัญญาไมตรีฯ ระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (Treaty of Amity and Economic Relations) ไม่ได้ให้สิทธิการเข้ามาลงทุนในสาขาการขนส่งแก่นักลงทุนสหรัฐฯ

4.1 กรอบองค์การการค้าโลก

ข้อผูกพันสาขาบริการขนส่ง/ โลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับบริการส่งด่วนของไทย

Mode of Supply : 1) Cross-border supply 2) Consumption Abroad 3) Commercial presence 4) Presence of natural persons		
Sector/Sub-sector	Limitation on Market Access	Limitations on National Treatment
1.1 H. Services Auxiliary to All Mode of Transport		
Storage and warehousing services (CPC 742) บริการโกดังและคลังสินค้า	1) ไม่ผูกพัน 2) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 3) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข และให้ดูในตาราง Horizontal Section 4) ตามที่กำหนดไว้ในตาราง Horizontal Section	1) ไม่ผูกพัน 2) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 3) ไม่มีข้อจำกัดหากสัดส่วนทุนต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 4) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข

Freight forwarding services (CPC 749) บริการตัวแทนขนส่งสินค้า	1) ไม่ผูกพัน 2) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 3) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข และให้ดูในตาราง Horizontal Section 4) ตามที่กำหนดไว้ในตาราง Horizontal Section	1) ไม่ผูกพัน 2) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 3) ไม่มีข้อจำกัดหากสัดส่วนหุ้น ต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 4) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข
---	---	--

4.2 กรอบอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS)

การเปิดเสรีการค้าบริการอาเซียน กำหนดให้สาขาโลจิสติกส์เป็นสาขาที่มีความสำคัญลำดับแรก (Priority Sector) ที่ต้องเปิดเสรี โดยครอบคลุมบริการจัดส่งพัสดุ (Courier services) และบริการจัดส่งด่วน (Express Delivery Services) โดยในข้อผูกพันเปิดตลาดบริการชุดที่ 9 ภายใต้ AFAS ไทยผูกพันการเปิดตลาดให้ผู้ให้บริการ (นักลงทุน) จากประเทศสมาชิกอาเซียนเข้ามาประกอบธุรกิจโดยถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 70 ซึ่งไทยเปิดตลาดบริการจัดส่งพัสดุที่เกี่ยวข้องกับบริการรับส่งอาหารด้วยจักรยาน โดยข้อผูกพันฯ ชุดที่ 9 มีผลใช้บังคับเมื่อเดือนพฤษภาคม 2559

ข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการจัดส่งด่วนของไทยภายใต้ AFAS ชุดที่ 9

Mode of Supply : 1) Cross-border supply 2) Consumption Abroad 3) Commercial presence 4) Presence of natural persons		
Sector/Sub-sector	Limitation on Market Access	Limitations on National Treatment
Communications Services		
B. Courier Services Bicycle courier services for food delivery (part of CPC Version 1.1: 64340)	1) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 2) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 3) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข และให้ดูในตาราง Horizontal Section	1) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 2) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข 3) ผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไข

การขนส่งและโลจิสติกส์เป็นหนึ่งในสาขาบริการที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกโดยเฉพาะบริการจัดส่งด่วน โดยสหรัฐฯ ได้ผลักดันให้ไทยเปิดตลาด เนื่องจากเป็นสาขาที่สหรัฐฯ ยังสามารถถือหุ้นข้างมากได้ภายใต้สนธิสัญญาสัมพันธไมตรี (Thailand – U.S. Treaty of Amity) อย่างไรก็ตาม ไทยพยายามชะลอการเจรจาเปิดตลาดสาขานี้ เนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังไม่มีความพร้อมในการแข่งขัน

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน
มิถุนายน 2561